

Tavanomaiset varotoimet wc-hygieniassa asumispalveluyksikössä ja kotihoitossa

22.10.2025

Asumispalveluyksiköiden ja kotihoidon
hygieniayhdyshenkilöiden koulutuspäivä

Hygieniahoitaja Tarja Niemi



Infektioiden torjunnan tavoitteet

- Asukas-/ hoitohenkilökunnan turvallisuuden lisääminen
- Hoitoon liittyvien infektioiden ehkäisy ja torjunta (Tartuntatautilaki 17§)
- Epidemioiden varhainen havaitseminen ja pysäyttäminen
- Ehkäisytöimenpiteiden suorittaminen tehokkaasti ja taloudellisesti

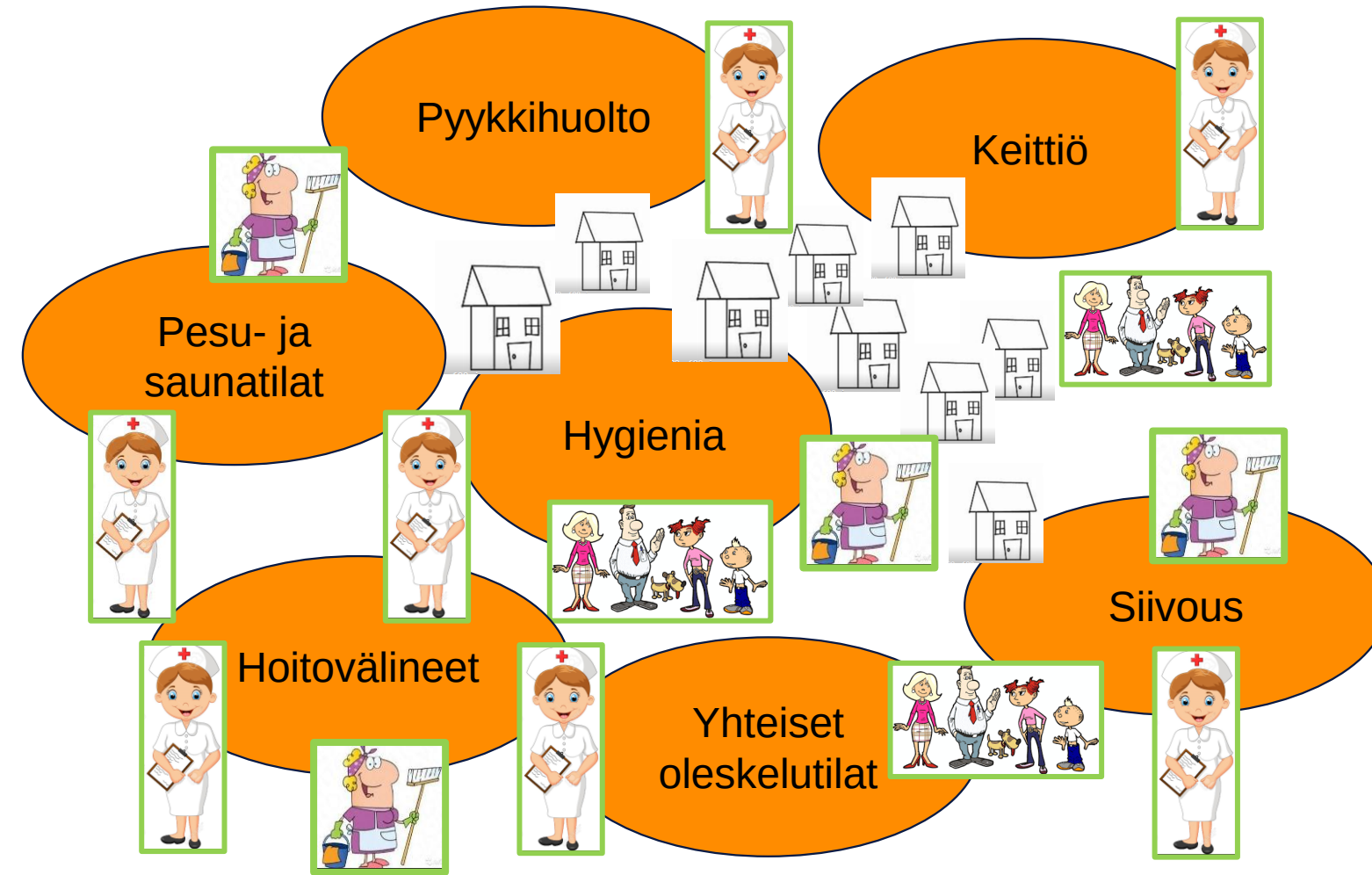


Miksi on tärkeä huolehtia hygieniakäytännöistä

- Mikrobit leviävät yleisimmin kosketustartuntana käsien välityksellä. Puutteellinen käsihygienia ja tavanomaisten varotoimien noudattamatta jättäminen vaihtelee hoitohenkilökunnan hygieniatietämyksen mukaan.
- Hoitoon liittyvät infektiot saattavat helposti lisääntyä pitkäaikaishoitoyksiköissä, jos hoitohenkilökunnan tieto infektioiden torjunnasta ei ole riittävä.



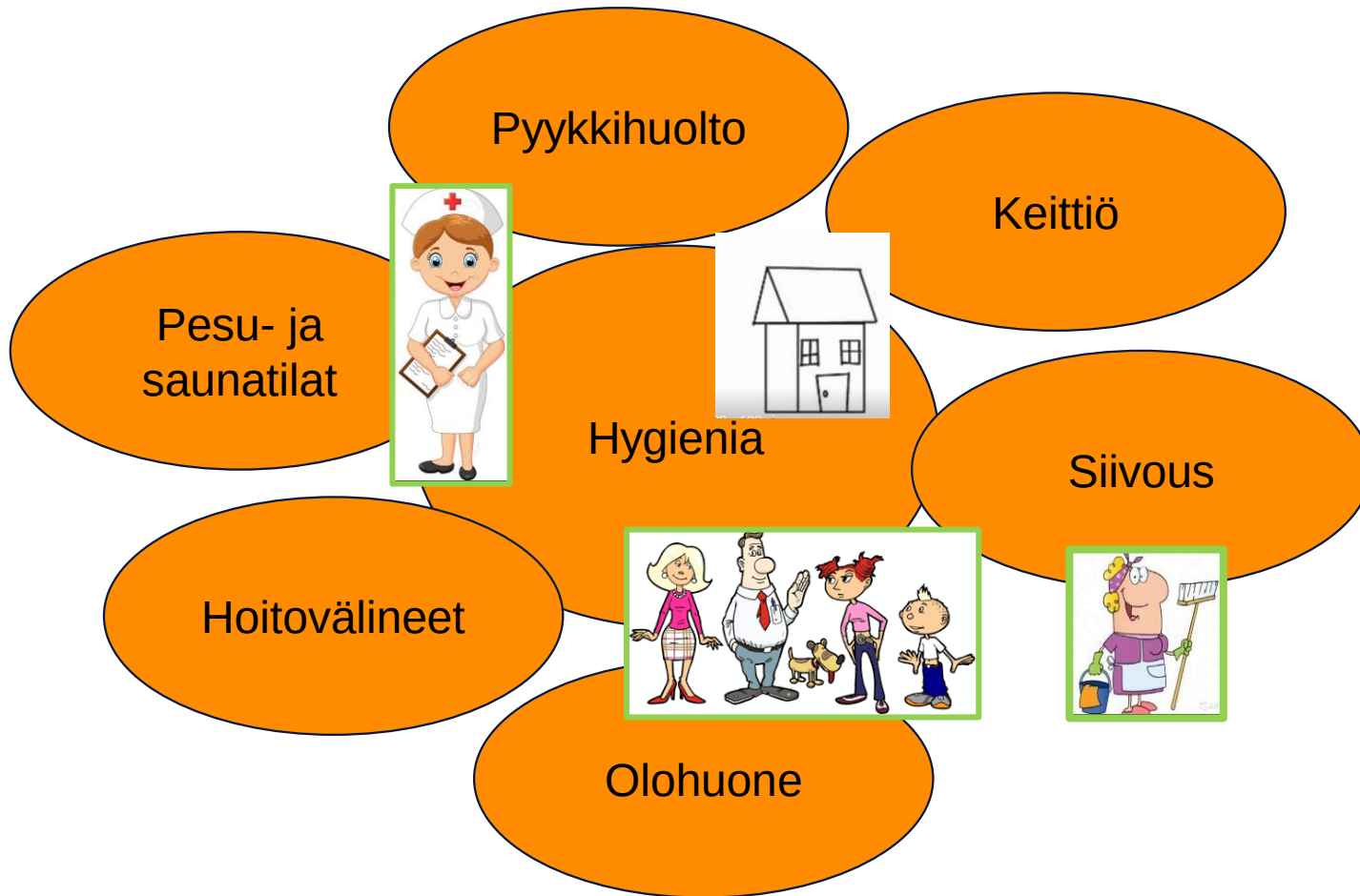
Miksi on tärkeä huolehtia hygieniakäytännöistä asumispalveluyksikössä



- Asumispalveluyksikön hygienia ei ole sama kuin oman kodin hygienia.
- Asumispalveluyksiköissä on asukkaita eri perheistä ja lisäksi työntekijöitä, omaisia, siivoojia ja muita kävijöitä.
- Asukkaat ovat keskimääräistä alttiimpia saamaan infektioita.
- Hoitoyksikössä noudatetaan omavalvontasuunnitelman mukaisia Pirhan infektioiden torjuntaohjeita ja yksikköön tehtyä siivoussuunnitelmaa.
- Tärkein infektioiden torjuntakeino on **hyvä käsihygienia ja tavanomaisten varotoimien noudattaminen kaikissa hoitokontakteissa ja -tilanteissa.**

Kuva: Tarja Niemi

Miksi on tärkeä huolehtia hygieniakäytännöistä kotihoidossa



- Kodissa ei yleensä hoideta samanaikaisesti muita asiakkaita.
- Henkilökunnalla voi olla kuitenkin rajalliset mahdollisuudet vaikuttaa työskentelyolosuhteisiin ja riskitekijöihin asiakkaan kotiympäristössä.
- Kotihoidossa työtä tehdään useissa erilaisissa kodeissa, jolloin tulee huomioida ettei tartuntoja levitetä kotien välillä.
- Ammattimaisessa toiminnassa työntekijöiden tulee huolehtia hygieniakäytännöistä ohjeiden mukaan.
- Tärkein infektioiden torjuntakeino on **hyvä käsihygienia ja tavanomaisten varotoimien noudattaminen kaikissa hoitokontakteissa ja -tilanteissa.**
- Kuva: Tarja Niemi

Asumkaan/ asiakkaan henkilökohtaiset hygieniatuotteet

Asumispalveluyksiköissä hygieniatuotteet, kuten ihovoiteet, hampaiden pesuvälineet, parranajovälineet, papiljotit yms. ovat henkilökohtaisia ja niitä säilytetään asukashuoneessa.

Kun viet asukkaan yhteiseen pesutilaan, ota mukaan hänen henkilökohtaiset tuotteensa asukashuoneesta. Älä säilytä yhteisissä WC- ja pesutiloissa asukkaiden tuotteita, pyyhkeitä tai muuta tavaraa.

Kotihoidossa asiakkaan hygieniatuotteita tulee käsitellä niin, etteivät ne kontaminoidu työntekijän käsien tai suojakäsineiden välityksellä.

Tavanomaiset varotoimet

Hyvä käsihygienia

Suojainten oikea käyttö

**Aseptiset työtavat ja
eritetahrojen poistaminen**

Veritartunnan ehkäisy

Yskimishygienia

Hyvä käsihygienia – MIKSI?

- Kädet tärkein työväline
- Paras yksittäinen keino torjua mikrobien leviämistä ja ehkäistä asiakkaan infektioita
- Hyvä käsihygienia vähentää kustannuksia ja lisää terveyttä
- Edistää potilas- ja työturvallisuutta



*Laadukkaan
hoitotyön
perusta*



Hyvän käsihygienian edellytykset

- Käsien kunnosta huolehtiminen
- Lyhyet kynnet
- Ei geeli- tai rakennekynsiä
- Koruttomat kädet
- Ei kelloja tai aktiivisuusrannekkeita
- Lyhyet hihat
- Käsien pesu vedellä ja saippualla
- Käsien desinfektio käsihuuhteella

Käytä käsihuuhdetta esimerkiksi näissä tilanteissa:

- asukashuoneeseen/asiakkaan kotiin mennessäsi ja sieltä lähtiessäsi
- tilasta toiseen siirryttäessä (esim. wc ja huone)
- ennen ja jälkeen asukkaan/asiakkaan koskemisen
- ennen suojainten pukemista ja niiden riisumisen jälkeen
- siirtyessäsi puhtaampaan työvaiheeseen
- ennen huoltotilaan tai varastoon menoa ja sieltä lähtiessä



HUOMIOI, ETTEI
SINUN TOIMIESI
KAUTTA MIKROBIT
SIIRRY
SEURAAVALLE
ASUKKAALLE TAI
ASIAKKAALLE

Laita käsihuuhdetta näin

OIKEA ANNOS:
VÄHINTÄÄN
2
PAINALLUSTA



Ota käsihuuhdetta vähintään kaksi painallusta (3-5 ml)



1. Levitä käsihuuhde kaikkialle käsiin



2. Pyöritä sormenpäitä kämmenessä niin, että sormenpäät kastuvat molemmin puolin



3. Hiero molemmat peukalot pyörivin liikkein

- Kädet ovat vielä kosteat 15 sekunnin hieronnan jälkeen, voit kuitenkin aloittaa työskentelyn.
- Hiero kädet kuiviksi, jos puet suojakäsineet tai työtehtävä edellyttää kuivia käsiä.

Kolmen kohdan käsidesinfektio (video)

Pese kädet seuraavissa tilanteissa wc-toimissa

- kädet ovat näkyvästi likaiset
- epäilet käsiin tulleen likaa tai eritteitä
- hoidat asukasta tai asiakasta, jolla on ripuli-oksennustaudin oireita tai syyhy
- Kotihoidossa kädet voi puhdistaa pesupyyhkeillä



Käsien peseminen + txt

Suojaimet

- Käytä tarvittavia suojaimia huolehtiessasi asukkaan/asiakkaan henkilökohtaisesta hygieniasta.
- Suojaa työvaatteet pitkähihaisella suojaesiliinalla tai -takilla, jos ne ovat vaarassa likaantua eritteillä.
- Vaihda suojakäsineet aseptisen työjärjestyksen mukaan.



*Suojaimet
valitaan
tehtävän ja
tarpeen mukaan*

Tehdaspuhtaat suojakäsineet

- Suojaavat työntekijän käsiä likaantumiselta, eritteiltä ja kemikaaleilta
- Vähentää tartunnan riskiä asukkaiden/asiakkaiden ja henkilökunnan välillä
- Ovat kertakäyttöiset
- Ovat asukas/asiakaskohtaiset ja tehtäväkohtaiset
- Ei käytetä kaksia päällekkäin

Suojakäsineiden käyttö ei korvaa käsien desinfiointia





Tehdaspuhtaiden suojakäsineiden käyttö

- Desinfioi kädet ennen suojakäsineiden pukemista ja riisumisen jälkeen.
- Pue suojakäsineet laatikosta juuri ennen työtehtävää ja riisu ne heti sen jälkeen.
- Vaihda käsineet, kun siirryt työtehtävässä puhtaampaan vaiheeseen tai kosket epähuomiossa pintoihin.
- Älä koske kesken hoitotoimien muita kohteita, likaisilla suojakäsineillä siirrät mikrobeja sinne mihin ne eivät kuulu.
- Desinfioi kädet käsineiden riisumisen jälkeen.

[Video tehdaspuhtaiden suojakäsineiden pukemisesta ja riisumisesta](#)

Käytä suojäkäsineitä, kun



kosket eritteitä

käsittelet likaisia välineitä ja pintoja

kosket asiakkaan limakalvoja, haavoja, ihorikkoja, kainaloita tai genitaalialuetta

kosket katetreja tai dreenejä

otat tai käsittelet näytteitä

käsittelet desinfektioaineita

Älä käytä suojakäsineitä, kun

kosket puhdasta, ehjää ihoa, avustat pukeutumisessa

otat puhtaita välineitä kaapista

KÄYTÄ KÄSIHUUHDETTA!



SUOJATAKIN/ PITKÄHIHAISEN SUOJAESILIINAN KÄYTTÖ

- Käytä, mikäli työasun on vaara tahriintua eritteillä
- **Mikäli on roiske-/kastumisvaara, käytä pitkähihaista suojaesiliinaa mm. haavahoidoissa, pesutilanteissa**
- Huomioitava, ettei hihatonta suojaesiliina suojaa wc-tilanteissa käsivarsia
- Suojaesiliina on kertakäyttöinen, käyntikohtainen ja tilakohtainen



Suu - nenäsuojus

- Käytä aina, jos asukas/asiakas yskii tai pärskii metrin lähietäisyydellä
- Käytä hoitotilanteissa, joissa on riski eriteroiskeista ja oksennus-ripulitautia sairastavan hoidossa



Kumisaappaat

- Yhteiskäytössä olevien turvasaappaiden sisällä käytetään muovisuojaa (esim. roskapusseja)
- Käytön jälkeen saappaat harjataan saapasharjalla ja käytössä olevalla desinfektioaineella ja asetetaan telineeseen kuivumaan
- Voidaan myös käyttää kertakäyttöisiä liukuestepohjallisia saapassuojia



Aseptinen työjärjestys wc-hygieniassa

- Desinfioi kädet ja kerää tarvittavat tarvikkeet: esim. kertakäyttöisiä pesulappuja, henkilökohtainen pesuvoide ja pehmeää käsipyyhepaperia sekä vaihtovaatteet yms. Desinfioi kädet
- Tee pesut edeten puhtaammalta alueelta likaisemmalle alueelle
- Jos siirryt likaisemmalta alueelta puhtaammalle, poista suojakäsineet, desinfioi kädet ja jatka sen mukaan, mitä olet seuraavaksi tekemässä

WC-hygienian toteuttaminen esimerkiksi näin

- Tee alapesu suojakäsineet käsissä. Käytä muita tarvittavia suojaimia
- Pese ensin etupuoli veteen kostutetulla/pesuvoiteellisella pesulapulla
- Pesusuunta virtsaputkesta peräaukkoon päin
- Ota uusi pesuvoiteellinen pesulappu. Pese takapuoli ja laita käytetty pesulappu pois
- Poista likaiset suojakäsineet ja desinfioi kädet ja laita uudet suojakäsineet
- Kuivaa takapuoli huolellisesti käsipaperilla ja mikäli tarvitset suojakäsineitä vaipan laitossa, laita uudet suojakäsineet
- Lopuksi poista suojakäsineet ja desinfioi kädet

Muista WC-pöntön kannen sulku



Alapesu ja vaipan vaihto

- Tee alapesu vaipan vaihdon yhteydessä
 - Mikrobit lisääntyvät kosteassa ja lämpöisessä vaipassa lisäten virtsatieinfektoriskiä
- Aina, kun on mahdollista, tee asukkaan/asiakkaan alapesu WC:ssä tai suihkussa vedellä
- Genitaalien pesu päivittäin pelkillä pesuvoiteilla voi aiheuttaa etenkin vanhuksilla virtsatieinfektioita
- Käsittele puhdasta vaippaa desinfioiduin käsin ja puhtain suojakäsinein

Lopuksi

Tarkista WC- tai pesutila ja tee tarvittavat toimet:

- poista mahdolliset eritetahrat eritetahradesinfektioaineella suojakäsineet käsissä
- huolehdi roskat pois tilasta (esim. käytetyt pesulaput, likainen vaippa)
- täydennä puuttuvat tuotteet (huomioi kuitenkin, ettei kyseinen tila ole varasto)
- desinfioi kädet, kun poistut wc-tilasta